

La Conxa

Un consell, lector amich ..
 Ara que 'l fret nos empesta
 procurat un llit ben rich
 y una *conxa* per abrich...
 ¡Una *conxa* com aquesta!

Copia fot. de Napoleon. (F. del Angel)

De dijous á dijous

BARREJA

ESPERA, Tomasa! No vagis tan depressa á empolaynarte, porque aquell concert que primer se va prometre que 's donaría, y luego va negarse y del que mes tart va dirse que «ja veuríam,» á última hora 'm sembla que no 'l veurém. Per lo tant, veste vestint ab calma, y anemosen á la Sala de concerts xino-xano, porque fora per cert ben trist qu' arrivessim acolorats á la porta del colisseu, pera que se 'ns presentés un cartell ab la següent inscripció: «Por indisposició del artista Vilaverda se suspende la funció.»

—¿Se tem potser la indisposició d' aquest artista?

—¡No 'n fá poch ni gayre de temps qu' está indisposat ab lo públich!... Pero 'ls abonats prenen paciència, esperant veure si 'l director d' orquesta seguirá la escola fundada pe 'ls mestres Llagasta y K. Novas, qu' era molt ingrata, ó si empendrá resoltament la música regeneradora.

—Y entre tant... que vagin sonant los músichs.

—Per ara no sona ningú; fins á l' hora del concert, (si n' hi ha) 'ls músichs no farán altra cosa que probar los instruments y 'l modo menos perillós d' escaparse per la tangent.

—¿Sabs que pensava, Pierrot? Que tota vegada qu' aixó del concert es molt problemátich y ja qu' ens trobém al mes de Nadal podríam quedarnos á casa y dedicarnos á fer un pessebre!

—Qual pessebre podríam titularlo "Pessebre Regenerador,»

—Justament: regenerador com aquell liquit que vas emplear pera que 't fés renaixe 'l cabell, y encare va deixarte mes calvo.

—Mira: En Gil Pela podría representar un Joseh-Narvaez manso y en Nato la partera María; en Didal lo bou fent «mú» devant de la ensenyansa; y l' artista indisposat de que avants te parlava, la mula guita. Per pastors hi posarém una colla de investigadors que anirán á demanar clemencia.

—Y ja 's permeterá que 'l visiti 'l públich aqueix pessebre.

—Mentres durin las actuals circunstancias... será un pessebre á porta tancada.

*
**

—¿Qué m' en dius del esvalot qu' han armat aquets últims dias los estudiants per no assistir á l' aula?

—Que sento no poder tornar á sa edat juvenil pera ferlos companyía!

—¿Pero no m' has dit moltes vegadas qu' es una

vergonya veure las nulitats que surten dels centres docents?

—Es veritat; pero no t' hi dit de quí era la culpa; que no es dels estudiants, sino de la ensenyansa deficiente que se 'ls dona y de aqueix sol espléndit del nostre país, que fá que 'ns mostrém mes partidaris d' anarlo á prendre que d' apendre lo que en los llibres se troba.

—Sort, que, segons diuhen, lo ministre del ram no es molt exigent.

—Es cert: per ell, basta pera curar un malalt ó defensar un plet, saber de memoria la doctrina y usar á tot drap la aygua beneyta.

*
**

—Pierrot; sabs que desde que Madame Réjane y la Sarah Bernhard son fora, no 'm dona gust anar al teatro?

—¿Y aixó?...

—Perque aquí no 'n tenim d' artistas com ellas.

—Verdaderament; d' artistas com ellas no hi ha mes qu' ellas dugas.

—Vull dir: que may havia vist las obras teatrals representadas ab tanta perfecció...

—¡Llástima que tu no entenguis lo francés!

—Tens rahó; perque no vaig entendre lo que deyan tan celebradas artistas. Pero aixó va ser per mi un petit inconvenient, puig lo que mes va satisterme es que 'l teatro estava plé d' una concurrencia lluhidíssima, que casi en sa totalitat no las entenía.

—Pe 'ls que com tu van al teatro per lluhir, lo que diuhen los actors es lo de menos.

—¡Ja ho crech! Mira; jo opino que lo que mes nos satisfaria es que artistas de tant to y d' un francés tan enrevessat com la Réjane y la Bernhard nos donguessin pantomimas, ja que al mateix temps qu' ellas no 's cansarian enrahonant, nosaltres podríam tenir ab tota comoditat las nostras conversas.

*
**

—Ascolta, Pierrot ¿qué 'n fas de tants sellos catalanistas?

—Los colecciono.

—Mes acertat estarías dihent que fas la maleta per anar á Sant Boy.

—¡Nego!

—Pero, home ¿no veus que d' aquets sellos cada dia 'n surten cinch ó sis edicions diferentes?

—D' aquet modo n' hi ha per tots los gustos.

—Pero los únich verdaderament llegítims, son los de la *Unió*...

— Aixó es la Unió qui ho fa corra; pero si preguntes un á un als apreciables particulars qu' han *consumat* una emissió, 't dirán qu' els lligitims son los seus, y... ¡visca Catalunya!

— ¡La qüestió son rals!

— Un centimet, que costa cada sagell, no pot arruinar cap casa. Per xó 'm declaro acérrim coleccionista. Siga com vulga, degut á aquesta fat-lera, molts pares de familia que retiravan á las *tantas*, passen las vetllas enganxant los sellos en los cartronets *ad hoc* que venen en los kioscos y treballan los dibuixants y 'ls litògrafos que fan los tiratjes. Y després de tot: lo coleccionar sellos es un entreteniment noble; es, com diu un *lluís* conegut meu, un dels *vicis* mes inofensius de las personas Je bé.

PIERROT DE LA TOMASA

“ANÈGDOTES REALS,”

Enterat Frederich II, rey de Prussia, de que s' havia fixat en las cantonadas de la capital uns pasquins infamants contra sa realesa, ordená inmediatamente que 'ls arrenquessin ab molt cuydado y 'ls fixessin de nou més abaix dels llochs ahont eran, á fí de que tothom 'ls pogués llegir cómodament.

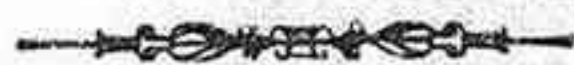
*
**

Un dels tesorers d' Alfons lo Gran, rey d' Aragó, estava entregantli deu mil escuts d' or, quan un dels cortesans digué á mitja véu:

— Ab aquesta cantitat seria felís per tota la vida.

— Ja ho ets, exclamá 'l rey, donantli tot lo diner.

SAGELLS

N' hi ha de grochs, morats y *lilas* (que son los qu' abundan mes) de blaus, de vermells y negres y de color de *beneyt*, que son los verds d' esperança, pe 'ls aficionats al vert.

Hi ha 'ls lligitims de Sant Jordi de molta venda y bons preus que fins ara son 'ls *sérios* puig la Junta Permanent diu que destina 'l producte á propaganda. Després venen los de «quatre barras» *Quatre barras*, á saber; la del editor que 'ls *llensa* y... s' embutzaca 'l *parné*; la del dibuixant que idea adessis com aquell, la del impresor que 'ls tira (aixís al mar los tirés) y per fí la quarta *barra* la del fulano qu' els vén y especula ab la estulticia de cinch ó siscentis beneyts.

Hi ha la edició «Catalunya» ab la esfigie d' en Robert y croquis de 'n Sol y Ortega, molt arístichs y ben fets, pero sens que ningú sápigat d' ahont han surtit, ni qui 'ls treu, ni si 's tracta d' alguna obra meritoria ó es no més un *negoci* com los altres ó mes sanejat potser.

Hi ha 'ls de «Llibertat y Patria» ab un dibuix ben dolent y uns altres ab quatre barras y un lema qu' es un farcell...

Hi ha també 'ls d' en Sol y Ortega en negre y en blau de cel, que 'l públich los arrebatá,

com qui diu á crema-dent, de paradas y kioscos com si 's tracès d' un llonguet, probant aixís qu' aquí á Espanya tant lo sol nos estimém, que per pendrel aniriam descalsos, bruts y ab estreps, y fins si massa m' apuran, dejunariam un més.

Després d' aquestas, 'm deixo tres ó quatre edicions mes de sellos ab distints lemas y ab diversos dibuixets, sense comp' á 'ls de Valencia qu' entre bons, mitjans, dolents, de don Jaume, Basco Ibañez de 'ls tres escuts y sense ells, ja grossos com un mitx duro, ja ab lo gruix de 'ls del Govern abundan mes qu' una plaga y fan un goig d' alló mes y 's detallan á deu céntims y 's venen com pa beneyt.

Tampoch compio 'ls de Mallorca y 'ls d' Euskaria mes recents, y 'ls Gallegos que ja 's tiran y 'ls d' Aragó qu' esàn fets, y 'ls navarros que 's dibuixan y... 'ls tortosins que 's van fent,

Ja passen de tres dotzenas las castas de 'ls tals sagells, sense comptar que si *pican* y 'l públich de gust los prén, fan cambis de colorayna sense mudar lo *clichè* y surten la mar de tintas y un no sab qu' admirar mes si 'ls recursos de 'ls litògrafos ó la llana dels ximplets.

Ara mateix, los Kioscos dels venedors de papers, semblan mosáichs de mil tintas,

archs de Sant Martí complerts, ahont la gent acut ansiosa cridant:

— «Unió» vermells,

— «So's y Ortigas» color lila

— De marró, quinz: «Roberts»

— «Don Jaumes» color de pussa

— «Valencians» de color *crème*

— «Llibertats» ab tó de pansa

— «Viscas» dels tirats en vert

— «Mallorquins» serie mantega y aixís successivan ent.

Si no fos molta molestia voldria qu' algú 'm digués á que porta aquest deliri que té tothom pe 'ls sagells

Los de la «Unió» s' explica perque van sorí 'ls primers y al fí y al cap lo qui 'ls compra sab que 's fá dels seus quartets.

Pro 'ls altres, que no mes tenen lo sé uns bossins de paper sense gust y sense solta, y sense servir per res.

com no siga engreixá á un tipo que hi guanya un noucentis per cent, no m' explico perque 'ls compran, ni tal de iri comprench

«Será aixó un algo epidémich» ó bè una mena d' arrel d' aquellas que s' encomanan y tornan boja á la gent...

No ho sé Siga lo que 's vulga, jo lo que si estimaré es que si surten nous sellos, me'n envihin per correu. No per res... per veure mostres y per seguir la corrent.

M. RIUSECH.

TRENGADISSAS

—Lo senyoret 'm despatxa
perqué hi trencat desde ahí
quatre plats y una sopera...
¿Y lo qu' ell me trencá á mí?

— Me carrega aná al Ibérich
perque una ho olvida tot
y 's balla allí ab tal *arranque*
que 's fant mal bé 'ls pantalons ...
Luego, tota la setmana
la passas cusint adobs.

CONFIDENCIAS

—¿Que cómo va ser?... Molt ¡senzill!
Una estoneta de gloria,
y... ja sabs... aquella historia
qu' acaba sempre ab un fill.

—L' Antonet diu sempre que daría mil
duros per poguerme descordar la cotilla...
¡Pobres homes!.. Quan jo descordo, encara
m' hi posan diners á sobre.

F.F.

Dels nassos (1)

Sens' demanar permís pas
al seu autor, recomano
l' articlet á n' en *Cyrano*
de *Bergerac*, ó al seu nas.
(P. del C.)

BUSQUEU imperfeccions en lo cos humá, y 'os desafío, estimats lectors, á que 'n trovéu una que produheixi l' efecte de qualsevulga de las que 's relacionan ab aquest orga de la flayra y de la respiració.

Lord Byron. era coix; geperut, Alarcon; Camoens, borni; Cervantes, manco. A veure si trovaréu cap eminencia que hagi sigut xata. ¡Imposible! La Naturalesa inspiradora del Art, s' ha abstingut de donar geni á qui no se li pot aixecar estatuas.

Deixant apart lo que aqueix tendrúm representa en la fesomia, observéu la importancia que té en l' ordre moral: espinyéuli 'ls nassos á un home y ja pert l' *oremus*; es lo pitjor que podéu ferli.

Hi ha més; lo nas es la fesomia entera del individu. La proba es que, al disfressarnos, lo primer que procurém es que no 'ns coneguim pe 'l nas: un sol nas postís desfigura de tal manera, que fins 'ls *inglesos* passarán pe 'l vostre costat sense coneixeu us.

Lo nas ho resumeix tot y tot ho expressa. ¡Voléu rés més gráfich y expressiu que alló:—Fulano s' ha quedat ab un pam de nas.

¿Y alló altre de *un se n' ha anat de nassos*? ¿No diu ben clar lo que significa?

Voléu rés més ben sintetisat que lo de clavar la porta pe 'ls nassos?

La previsió, la astucia, 'l talent, quedan retratats en la següent frasse: —¡Quin nas que tinch!

Lo nas es lo centinella avansat de tots 'ls demás sentits: las sévas ensumadas son crits d' alerta que guian al home... y á la dona.

Ja 'os poden presentar un bon plat; que si no es agradable al nas, per ben presentat que siga, no 'n tastaréu pas.

Lo paladar, si no fós 'l nas, no tindria 'ls coneixements que té. ¿Qué fém quan hém de pendre una medicina que 'ns repugna? 'Ns tapém lo nas

A un home, per mal génit que tinga, pujéuli alló ahont volguéu podrá sofrirho; però si li puja la mosca al nas, ja no es ell.

Es cosa clara, més que l' aygua neta, que 'l nas es l' objectiu de tots nostres cuydados més solícits. Quan entrém á las foscas en alguna banda exteném 'ls brassos y baixém 'l cap, tot per' que 'l tendrúm no rebí algun tanto.

Lo nas revela 'l carácter d' una persona. La meditació y l' estudi 's traduheixen per la inclinació del tal apéndix envers la boca; y s' explica per las

estiradas que li dona en moments d' abstracció lo qui 's dedica á treballs mentals: tant es aixís, que no sembla sino que la inspiració es *algo* que 's muny del nas.

L' atreviment, al revés, 's presenta ab lo nas alsat, com qui busca 'l perill per la olor; y, disposat á la lluyta, s' arremanga per tenir més expeditas las articulacions.

Hi hán nassos hipócritas que fixan la atenció de qui 'ls observa cap al costat á que 's decantan; mentres que per l' altre cantó exerceixen ab precaució sas funcions.

Pe 'l nas s' han distingit moltes rasses: lo nas grech d' Apolo y l' Antinoo no es lo nas romá dels Césars y de Ciceró. Las tropas d' Atila s' aplastavan 'ls nassos ab tiras de roba pera donalshi l' apariencia del tipo mongólich.

Fins 'ls governs s' han conmogut devant de la importancia qu' en la vida del Estats tenen 'ls nassos: d' aquí que 'ls municipis evitin ab reglaments de policia urbana las malas olors y canalisant las ciutats per lliurarlas de las emanacions de las ayguas brutas; mentres que, per las lleys de sanitat, 'ls barcos y 'ls cargaments son fumigats quan arriban d' un país infestat per alguna epidemia.

Lo nas, en fi, es l' última trinxera de la vida. La existencia s' agarra á n' el tendrúm com si fós la àncora de salvació. No veuréu que cap metje dona per mort á un seu client fins que té 'l nas fret.

Y si algú diu que aquest trós d' article no té nas, ni cabás, que 'm fiqui 'l nas... á la butxaca

Traduhit lliurement per
PEPET DEL CARRIL.

L' aguila

Havent de ce'brar una gran festa, l' histórich poble de Mataró, l' Ajuntament acordá fer una colossal *aguila* que debía ser l' alegría de totes aquellas personas que esperan ab entusiasme la sortida, no sols dels gegants y nanos; sino també de las trampas, mula, mullassa y altres *insectes* com aqueixos. Per fecla, no repararen en los cuantiosos gastos que aquella ocasionava.

Allí hont debía ser construïda era un magnífich saló de aquells en que lo sostre es molt elevat.

Se empleá per ella molt temps y la veritat un cop l'lesta, era cosa de veure per lo treball que hi havia. Com va ser dirijida per l' arquitecte del Ajuntament, sigué molt visitada avant de la festa per totes las corporacions civils y militars del poble, las quals convingueren qu' encare podía esser molt més grandiosa tota vegada qu' encare no arrivava bé en lo sostre y com que sobraven medis per ferho, acceptaren eixa proposició. Vingué 'l día de la festa y quan se havian reunit al entorn d' aquella casa un número infinit de personas il·lustradas y no il·lustradas, gent petita y gent gran, joves y vells, homes y donas, finalment tot lo poble de Mataró, y observaren ab gran sorpresa que 'l tráurer l' aguila de dintre 'l saló li era impossib'e sortir per la porta, porque aqueixa era moltissim mes petita. Allavors tots al rébrer la fatal noticia, se disolgueren exclamant, ab indignació. ¡Ya ho podían véurer quan la feyan que no sortiria per la porta!

(1) Fragment trasplantat d' un ingenios article del celebrat escriptor N, Enrich Gaspar.—(Del Tomo XXXVII de la «Biblioteca Selecta».

El Retrato

— = —
 Va presentar 'm son retrato
 fet d' un cé'ebre pintor,
 y ab veu de verge va dirme,
 ¿que t' en sembla mon amor?

Apareixia sa vista
 ficsa com si á mí 'm mirés
 y cada ondulanta cella
 com si els seus ulls coronés.

Entreoberta sa boqueta
 com á punt de fé un petó
 ab dugas rosas per galtes,
 d' una brillant vermelló.

Son cabell se destacava
 per demunt del gemat pit,
 negre, com sos ulls de fada
 que 'm miravan fit á fit.

Son bras nù y robust se veyá
 amagant lo seu coll blanch
 y casi son bras besava
 ab los seus llavis de sanch

—¿Que 't sembla va repetir-me,
 soch jo mateixa, vritat?
 L' artista ha comprés l' idea,
 fins el colò ha retratat.

Cert, vaig dirli, res hi manca
 tot hi es, l' expressió, el color,
 ¡si fins ni 'l cor t' hi retrata
 per que sab que no tens cor!

ALFONS MASERAS.

MENUDENCIA

— = —
 Diu qu' escrigué una comedia
 un ignorat escriptor
 (no vagin á figurarse
 qu' el tal fulano soch jo
 puig á mí no 'm falta fam...a
 y estich molt sobrat... de nom).

Lo tipo protagonista
 'l va batejá l' autor
 ab lo nom de Cos; y 'l cómich
 (un artista mitj talós)
 encarregat d' estrenarlo,
 'nava dihent donantse to:
 —En la comedieta nova,
 señores, jo hi faig de Cos.

RAPEVI

DESAFIO

— = —
 Lo Noy de la Sal me diuhen
 per mal nom, en eix poblot; (i)
 molts me diuhen tabalot;
 y molts d' altres de mi 's riuhen.

Mes no saben lo que fan,
 me coneixen poch encare;
 se jugar molt be la vara,
 y enterats d' aixó no están,

Y ab molt brillo y picardia
 sé jugar lo ganivet;
 y la bola, y lo floret,
 ¡soch un pinxo! qui ho diria!...

Y encar que sembla mentida
 si 'm puja la mosca al nás,
 de deu homes, ni 'n faig cás;
 los mato á tots deseguida.

Ya ho saben donchs, molt cuydado!...
 los que s' han burlat de mi;
 porque si 'is torno sení,
 los desfaig com un bolado.

Soch un valent de primera;
 y als que no ho creguin vritat,
 eix pinxo desesperat,
 al camp d' en Boba 'ls espera.

Que vinguin tots, no hi fa ré!
 los meus contraris, ¡avant!

.....
 que quan ells arribaràn
 allavors jo fugiré.

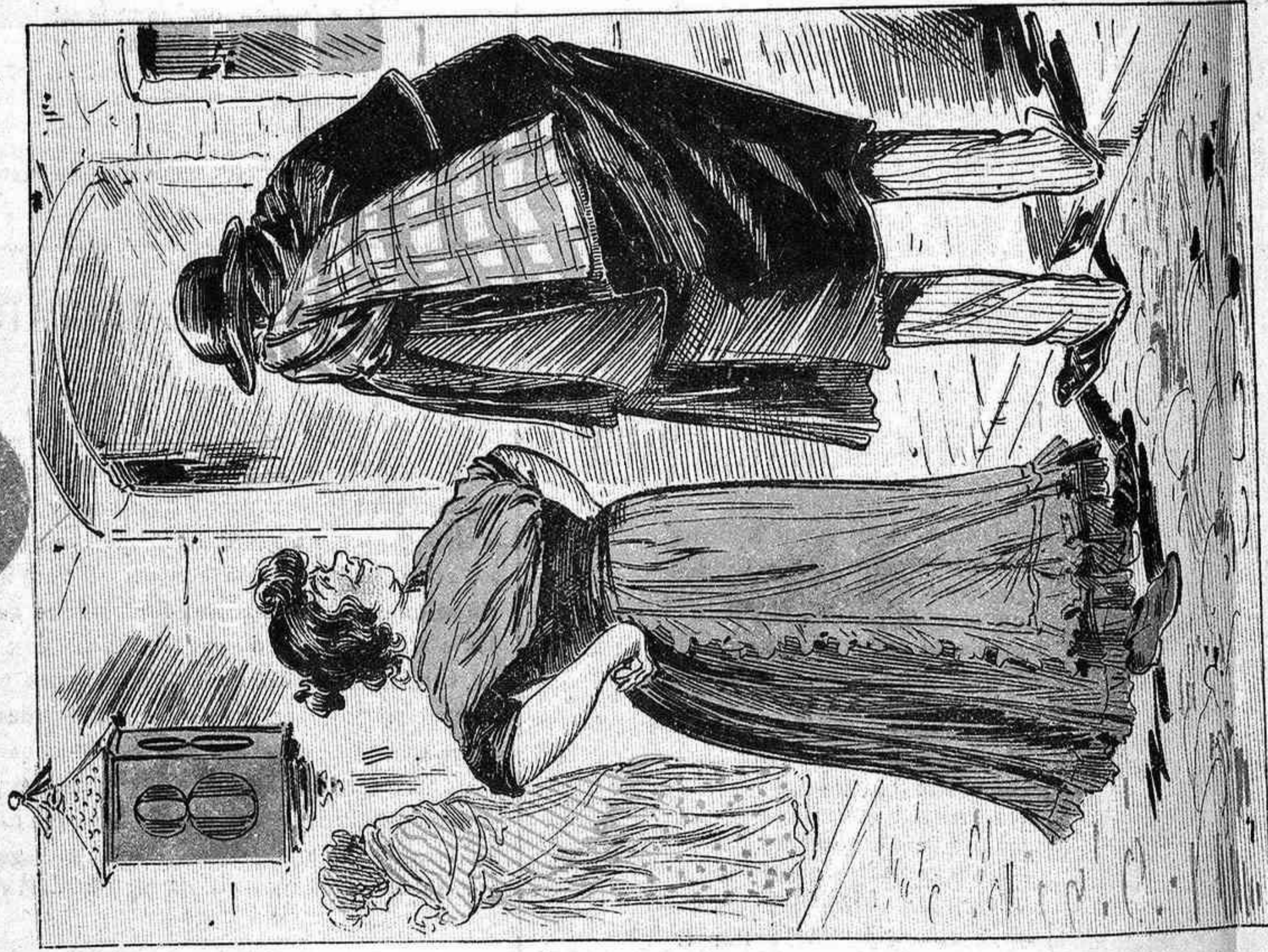
NOY DE LA SAL (de Premià).

1. Premià de Mar

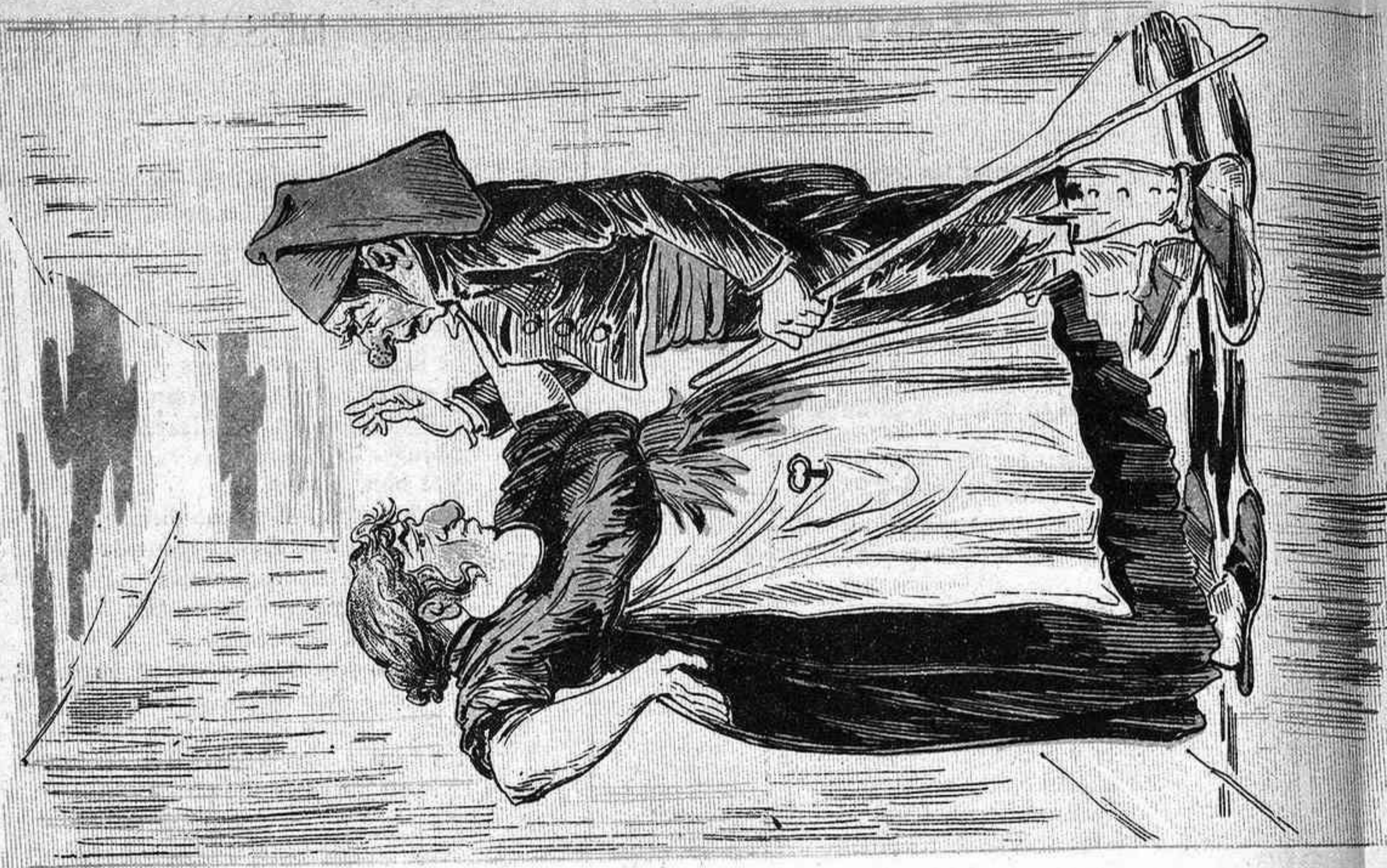
QUENTOS DE MATARO

— = —
 Un cert día havent fet un pedido á Barcelona de un
 número bastant considerable de candelas, posaren dins
 la carta la paraula *urgente*, per lo que 'l ceré cumplint lo
 seu encárrech sens esperá la marxa del tren, las hi en-
 viá en un carró. Va esser uns dels días que va plourer
 per la mórt de Deu y durant la travessia, com es natu-
 ral, s' humitejaren ditas candelas las quals vistas per
 lo senyor rector del poble y tement que tardessen molt
 temps en assecarse, disposá que las col-loquessen dins
 d' un forn y aixís ho feren. Poch rato després y á l' ho-
 ra de necessitarlas se sorprengueren porque ni tan sols
 los restos quedavan de lo que poch antes hagueren fet
 gran funció. Trist recort d' un molt heróich rector.

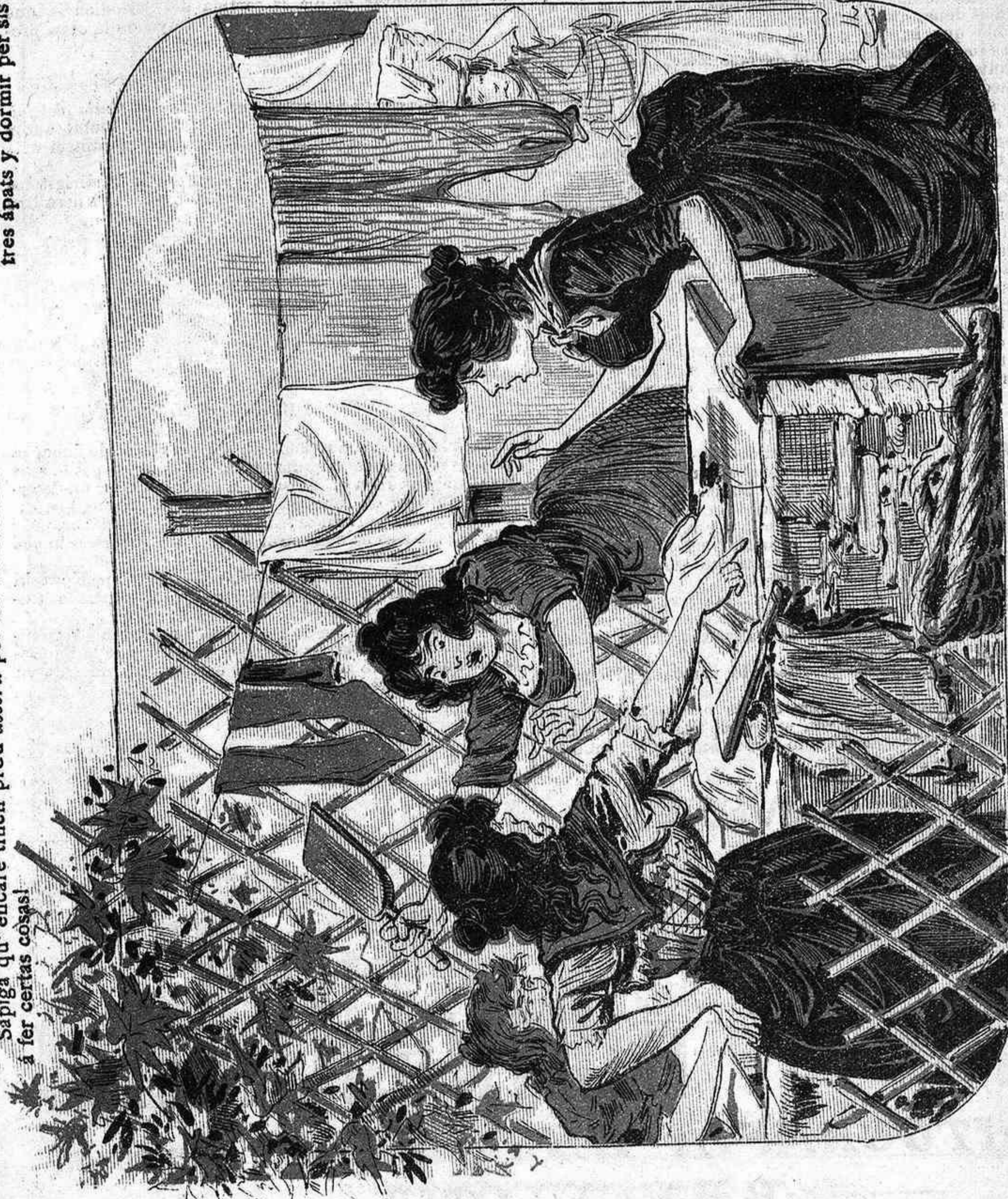

—Aixó las francesotas!.. ¡Vaigi vaigi capritxós!
 Sápiga qu' encare tinch prou decoru per no rebaixarme
 a fer certas cosas!

—Escolta maco: ¡vols pujar? aném, que quedarás
 content...
 — Per are, no *senyora*. Ja tinch Posada. Me donan
 tres ápats y dormir per sis rais. Será per un altre día.

—¡Arri allá, perdessió de las familias! Y no m' aisis el *gallu* porque 't faré uns
 morros nous ¡baconal Ja m' ho deya la *sumambuta* qu' *el de casa* s' espussava en altre
puestol... Y encare 'm *perroca* ab lo picador, la *grran sota d' oros*! J' ho heu vist,
 noyas: aquesta pessa qu' ensabona es la pessa d' *éll*, la conech ab las *issials*; ¡ison

Passa 'l temps la Clara Gil
 fent ganxet tota la nit.
 Are mateix ha sortit
 porque 's queda sense fil.

Llopart

TEATROS

PRINCIPAL

La última producció del Sr. Baró ha sigut *La Tramontana*, que tant per la trama com per lo desarrollo de sas escenas 'ns recordá las primeras obras del teatro catalá.

Conté situacions d'efecte, escenas habilment trassadas y finals d'acte ben preparats, pero aquestas qualitats no son lo suficient pera lo gust del públich d'avuy dia, y aixó feu que lo drama esmentat tingués no mes que regular éxit.

Pera últims de la present setmana s'anuncia l'estreno de una revista cómic lirica original dels Srs. Montero y Cotó, titulada: *De Enero á Enero* haventse confiat alguna decoració al reputat escenógrafo Sr. Chia.

SARAH BERNHART

Aquesta eminent artista ha complert la promesa de ab tres dias donar quatre funcions, havent sigut sumament sensible que hagués escullit obras tan soporíferas com *Frou Frou*, insustanciais com *Adriane Lecouvreur* y espeluznants com *a Tosca*.

Queda sols *La dama de las camelias* que ja es sabut executa ab sens igual maestria, puig de la desventurada Margarita Gautier ne fa una creació *sui generis* ja que es completament estemporani posarla en evidencia y comparacions ab a tras celebritats artísticas puig la *dama* de la Sarah es del tot seva y l'allunya per complert del romanticisme que impera en la obra quan la executan artistas italianas.

La impresió que ab lo desempenyo de la Margarita, feu la célebre Sarah en lo públich que omplia lo teatro diumenje á la tarde siguié grandiosa, arrebatant de un modo extraordinari en varias escenas y provocant un deliri de entusiasme en la escena final de la obra, per la riqueza de detalls que en la escena de la mort hi feu.

Es imposible aná mes enllá.

Al despedirnos de tan brava artista fem vots pera que en altra *tournee* e-tigui mes afortunada en la elecció de las obras per lo que sens dupte hi recullirá honra y profit.

LICEO

Dugas representacions s'han donat de la ópera de Boito *Mefistofele* y ellas un cop mes aquilataren sas qualitats artísticas la Srta. Storchio y lo Sr. Bonci, artistas tan favoritos de nostre públich, que lo sol anunci de pendrer part en alguna ópera, es ja poderós motiu per augurar un plé.

Molt esperavam de la Srta. Storchio en lo personatge de Margarita, pero may hauriam cregut que sas dots s'encarnessin tant en dita simpática artista.

A la infelis Mimi de *a Boheme* y á la desventurada Santuzza de *Cavalleria*, que ja es sabut interpreta ab molt talent y singular maestria hi deu anyadirhi á la ingénua Margarita del *Mefistofele*.

També encaxa ab sas facultads lo personatge Elena en l'acte de Grecia.

Del tenor Bonci, sols dirém que la *particella* de *Fausto* s'adapta perfectament á son envejable timbre de veu, haventhi lograt una ovació en lo famós *racconto* del epilech, que 's veje obligat á repetir.

Lo baix Sr. Navarrini estigué acertat en lo prolech. En lo resto de la ópera li falta intuició artística y domini de sa poderosa veu.

Ab los personatjes de Marta y Pantalís hi debutá la senyoreta Galan que estigué sumament acertada, contribuint al bon conjunt.

Pera ahir dimars estava anunciada la *serata d'onore* y despedida de la brava artista Srta. Storchio ab sa ópera favorita *La Boheme* y pera avuy s'anuncia *Lohengrin* que deu esser cantada per la Sra. Adini y lo Sr. Engel, tenint en propósit la Empresa la reprise de *Sansone é Dalile* per Cardinali y la Adini.

ROMEA

Dilluns passat s'estrená lo drama del conegut literat Sr. Rovira y Serra, titulat *Los minayres* havent lograt son autor un verdader triumfo.

La festa que hi ha en la present setmana, fá que s'hagi de adelantar un dia la sortida del períodich lo que 'ns impossibilita de fer la deguda ressenya de la obra, prometent ferhu en la setmana entrant.

CATALUNYA (Eldorado)

Pera ahir estava anunciat l'estreno de *La muela del juicio*, juguet cómic en un acte, original del reputat autor Sr. Ramos Carrion y que ha obtingut extraordinari éxit al estrenarse en lo teatro Lara de Madrit.

A fi de que dita obreta, logri l'éxit degut, ha dirigit los últims ensajos son propi autor, que 's troba entre nosaltres desde diumenge passat.

GRAN-VIA

Pera avuy está destinat lo debut de la notable característica D.ª Antonia Garcia y l'estreno de *El traje de luces* está anunciat pera lo próxim dimars.

Dita sarsuela original del jermans Quintero (la lletra) y Caballero y Hermoso (la música) ha obtingut un éxit fenomenal en lo teatro de la Sarsuela de la Cort.

TIVOLI (Circo Equestre)

Lo Sr. Alegria conseqüent ab sos proposits de donar la major varietat possible, aprofitant lo estar de pas lo sens rival velocipedista Sr. Arisó l'ha contractat per un determinat número de funcions, havent lograt un exit sumament extraordinari dit artista en la nit de son debut, puig una vegada mes ha demostrat que en son género es lo *non plus*.

També ha sigut sumament aplaudida la troupe Koweski composta de set elegants senyoretas, que executan lo treball conegut per estatuaria.

Dintre breus dias tindrà lloch l'estreno de la pantomima aquática titulada *Les chasseurs parisiens* que la Empresa creu que tindrà extraordinari éxit per la novetat en que será presentada.

UN CÓMIC RETIRAT.

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

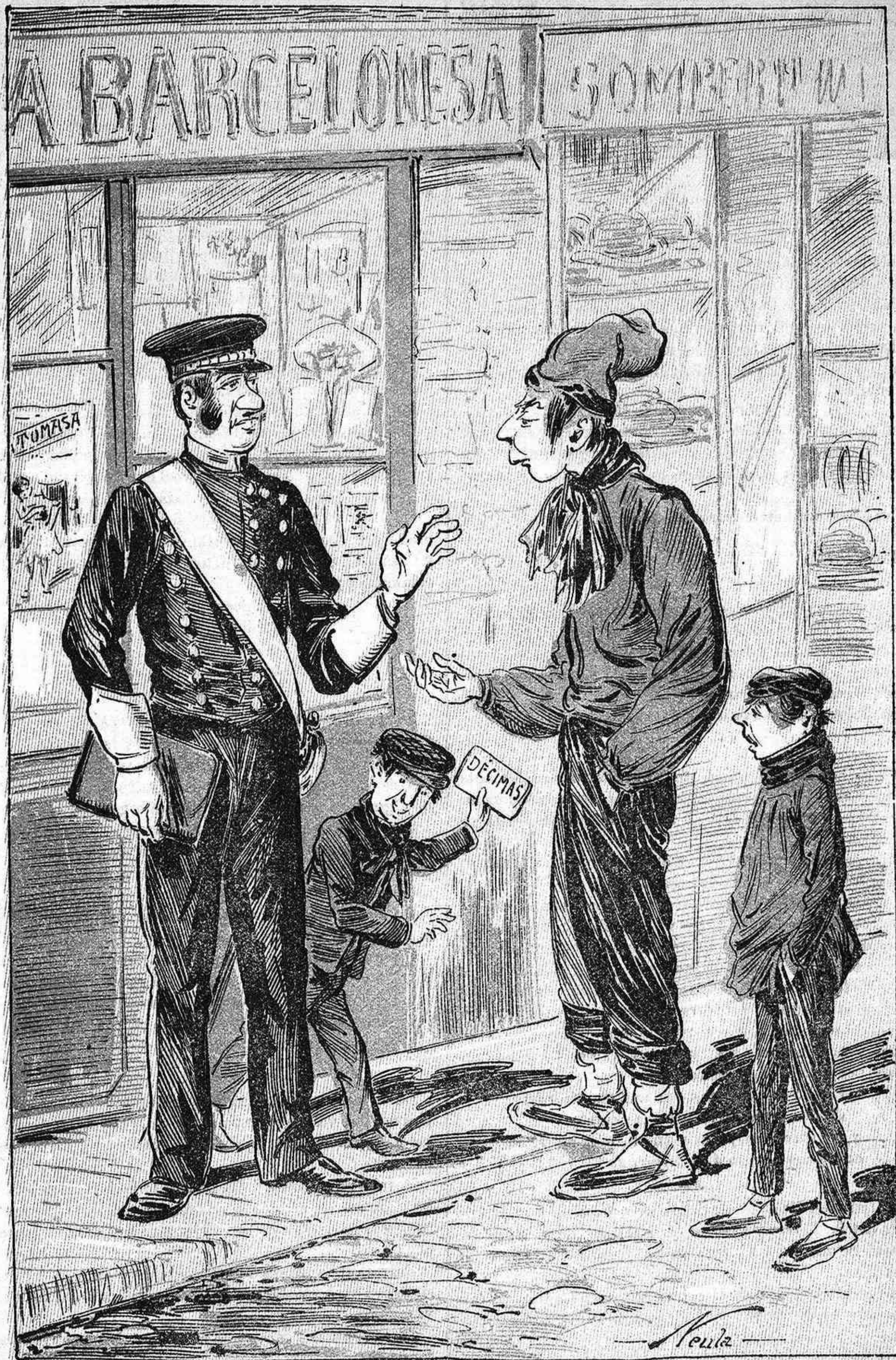

FELICITACIONES

LITOGRAFIA · ESTANY = 6, S.^o Ramon, 6.

BARCELONA

IARE ES' HORA, SEGADORS!

—¡Féu el cap viu! Deixeuvos de concerts económichs y entreu á cal Estany
 —Sant Ramón, número 6—si no voieu quedar sense papeletas d' aquesta
 contribució indirecta que coneixèm ab el nom de *Décimas* de Nadal. Espavi-
 leuvs, avans que 'n Silvela 'ns hi carregui l' impost.

De la secció telegràfica d' un diari d' aquesta capital:

«Dice el Sr. Silvela que el Gobierno está satisfecho de la conducta del Sr. Despujol y se hace solidario de sus actos.

Pide la destitución del general Despujol.»

Es a dir, que el Govern está satisfet de la conducta del Capitá General de Catalunya y 's fá solidari dels seus actes y en proba de solidaritat demana la destitució de 'l General Despujol... qu' es com si demanés la destitució de tot lo ministeri, ja qu' aquest 's fa solidari dels actes del Capitá General.

¡Quién me compra un lío!

Per mes que en aquestos temps de censura previa, no s' han de extranyar semblants atrocitats porque ¿qui 'ns diu qu' entre 'l primer y según párrafo, la censura no ha tatxat un período?.

Si es aixís, per ben empleat ho tenen los senyors de la Capitania.

¡Massa poch!

✱

L' *Associació de Coros de Clavé* ha trasladat lo seu domicili social desde 'l carrer de Basea al carrer Baix de Sant Pere n.º 38, pral., ahont está millor instalada que en lo local anterior y desde ahont seguirá fermament ab sa nobilissima tarea de propagar la obra del gran Clavé.

Nos alegrém de 'ls avensos de la simpática Associació.

✱

Los qu' han fet un pa com unas hostias, son los elements que forman l' *Unió Regionalista* avants *Junta de adhesions al programa del general Polavieja* antes *Junta Polaviejista de Barcelona*.

Nada ménos qu' ab un any tres cambis de titul que suposan altres tants cambis de casaca.

Y aquets bons senyors encare no s' han convesut de que ab la gent de Madrid no 's va enlloch. Encare prenen bitllet de *ida y vuelta* per la Cort sempre qu' els passa algo grave ó necesitan un cop de ma de la gent d' allá dalt.

Primer fou lo general *Cristiano* qui 'ls deixá en la estacada; luego 's refiaren del *Narváez* de per riure, per establir lo Concert económic y al fi resulta que 'l Govern se 'ls passeja y 'ls empresona y en quant al Concert económic per ara la ayguera es lo mes calent.

Per fer de polítichs, van aná als *Madriles* y als seus compatrieis van traicionar y ara s' troban, pobres, que tothom se 'ls rifa com *justo castigo á su perversidad*.

✱

La Junta del Hospital de Santa Cr u ha absolt á la comedia del Sr. Ferrer y Codina *No 's pot dir* de la nota de immoral, permetent que segueixin las represeutacions de la mateixa.

Y lo públich ¿ja ha absolt al Sr. Ferrer y Codina de las notas que pesan sobre d' ell y sobre las obras *escritas per*?

Es que enteném que la primera absolució, sense la segona, es com un pegat en un banch.

✱

A Madrid 's va inaugurar lo dia primer del corrent una Assamblea Republicana, en la qual s' han pronunciat hermosos y eloqüents discursos pe 'ls millors oradors de la colla.

S' ha arreglat la Espanya á mida del gust de 'ls oradors, s' han pres molt importants acorts sobre 'l paper, s' ha fet y desfet ab molt empleo de aixerop de bech y... ¡aquí paz y después gloria!

¡Sembla mentida qu' encare 'ls republicans estiguin á n' aquesta altura, entretenintse en equilibris oratoris!

Com si dels xarlatans, ja sigan republicans, ja monárquichs, pogués esperarsen res de profit.

¡Discursos y mes discursos!

Tot aixó es beure á gallet.

aquí avuy lo que precisa

es poca llengua y molts fets.

✱

¿Y que tal?.. ¿Quan será cuyt aixó del Concert económic que resultarà?.. ¿Será carn ó peix?

Per de prompte 'ls catalanistas de sempre, no hi transigeixen. Consideran que 'l Concert en qüestió, ha de resultar una desafinació complerta y dihen que ben embolicat ab una fulla de col farà sobre 'l cos dolorit de Catalunya iguals efectes qu' unas mostassas en las parets de Llotja.

No hi ha que considerar mes sinó que en la Junta nombrada per estudiar aixó del Concert, hi figuran en Planas y Casals, en Sallares, en Cucurella, en Luisito Sedó y altres calamarsos per l' istil.

¡Ay Concert! no se perquè fas cara d' ensarronada
¡veyam si serás al fi
un concert de garrotadas!

✱

La Sarah Bernhard (á) lo *fideu artistich*, ha donat tres funcions en lo Principal y en obsequi á las butacas.

Lo públich va brillar totas tres nits per la seva ausencias

Y es tant mes de notar aquest desaire, per quan la Réjane algunas nits avants portá bastanta gent al teatro.

Segons un gazetiller aquest desprei del públich, pot esser degut á que la Sarah no volgué pendrer part l' any passat en un benefici que á favor dels ferits espanyols va celebrarse á Paris.

Ho dupto; no tenim tanta memoria per recordarnos de lo que va ocorrer l' any passat.

Las causas del retraiment son las mateixas de quan en Novelli vingué l' última vegada. Lo venir massa sovint y lo no posar obras novas y ser las vellas massa conegudas.

De manera que. prengui nota per la *tournee* vinenta y que no sigui aquesta, la setmana entrant ó l' altra.

Lo de sempre: La setmana passada 'ls estudiants de la Universitat van decidirse á fer *campana* y del *dicho al hecho no hay gran trecho*, quan se tracta de gent jove y vehement.

Resultat que desde 'l dia primer la majoria dels escolars barcelonins, s' entretenen en trencar vidres, promoure corredissas pe 'ls vols de la Universitat y altrás criaturadas per l' istil.

Entretant 'ls llibres s' están cuberts de pols al prestatje si no son ya á *Penyaranda* per subvenir als gastos de las vacaciones.

¿Y aquesta es la nova generació qu' ha de regenerar la Espanya?

¡Apa buenas!

✱

Sembla que 's tracta formalment de instal·lar baix los auspícis del Governador civil varios assilos nocturns per la gent que en las glassadas nits del hivern no sab ahont recullirse.

En *Girona pobre*, en *Genaro* y 'ls habituals parroquians de las cadiras de la Rambla están d' enhoraboua.

Diu que si la idea 's porta á bon fi, 's proposan regalar un diploma d' *hermano* efectiu al que fins ara no mes ho era honorari, senyor Sanz Escartin.

¿Y de la huelga de Sabadell que 'n dirém?

¿Que 'n dirém d' aquets milers d' obrers qu' acaban de fer una *hombrada* acordant la huelga general per favorir á alguns companys seus villanament explotats?

¿Que en dirém dels fabricants sense entranyas que pagan á un obrer dotze pessetas setmanals pe 'l seu treball y n hi cobren catorze á la setmana en concepte de taras.

¿Que 'n dirém d' aquets *negreros* que permeten que 'ls obrers després d' una setmana de treball desesperat, encare 's desprenguin de dugas pessetas.

Ben mirat ser fabricant en aquestas condicions seria una cosa magnífica una verdadera ganga.

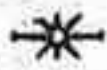
El mal está en que 'ls treballadors no 's deixan robar á mansalva.

Un aplauso á 'ls obrers sabadellenchs y una mirada de despreci als seus indignes explotadors.

En *Cyrano* ab son gran nas,
son gran cor y son talent
no logra que fassi cas
de son heroisme la gent.

Proba aixó 'l mal gust, de sobras,
que domina en l' Escena ara;
no mes privan que las obras
de... sense nas á la cara.

Al mitin de Reus hi refilá unas *passadas* de primera 'l *rusiñol* del Foment, que doná gust de sentirlo.

Llástima que 'l *passarell* no hi cantés, que hauria semblat un certamen *pijaril*.

Perqué la directiva del Foment aviat semblará una *pa-jarera*.

La febre dels sellos regionalistas no minva encare.

Y 'ls kiosqueros ván fent 'l seu agost.

Y 'ls coleccionistas de bona fé 's van desdinerant.

Y la *Unió Catalanista* va aixecar la llebra...

Y 'ls altres l' han cassada.

Perque allá ahont menos un se pensa salta un nou sello ab las quatre barras.

¡Quanta barra 's necessita per tants y tants sellos com corren.

En lo teatro de la Societat *Niu Guerrer* s' está ensajant una comedia en tres actes y en prosa original de 'n *Pepet del Carril* y de 'n Santiago Baró.

l' obra té per titol ¡¡*Concejal!*!! y 'n tenim molt bonas noticias.

Desitjém que obtinga l' éxit que han obtingut quantas obras ha donat al Teatro Catalá nostre estimat company de Redacció.

Diuhen que la Sarah Bernard y la Réjane no 's poden veure ni en pintura.

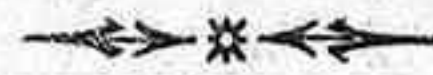
S' explica perfectament l' antipatía entre abduás emi-nencias.

Tot lo que la *Dama de las Camelias* agafa pe 'l terme serio, la *Zazá* ho pren per capritxo: no lligarán may.

Empró la Réjane pot haverli dit á la Sarah al eixir de Barcelona:

—Quan tú hi vas, jo ja en torno.

XARAGALLS

Vaig preguntá al *Ton del trago*:
¿Que marxas cap á Chalons?
y 'm contestá: No; á Chi... cago
—y 's desfeya 'ls pantalons.

Qui de *justicia* té d' aná al darrera
pálpis primer que tal vá de cartera.

CHINAGAS, CALUIX Y CLUSCA.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

NOVETATS, á l' hora d' espinyarsels.—A pesar de que á tot arreu havia fet rotllo ab lo meu nas y de que mon *pare* Mr. Rostand s' havia acreditat ab mi de tenir molt bon nas en obras teatrals, lo públich de Barcelona, ab son re-
traitment m' ha deixat ab un palm de nas. Malament acre-
ditan los barcelonins lo seu ditxo de que val mes bon nas
que bon detrás.

Cyrano de la trompa.

SANTA CREU, á l' hora de la moralitat de *doublé*.—Una Junta escrupulosa ha escoltat la meva obra y baix lo punt de vista de la moralitat l' ha trobat apropiada pe 'ls colegis de 1.ª ensenyansa. Val á dir la veritat; los oyents eran mes sorts qu' una tapia.

Otger de la Suripauta.

UNIVERSITAT, á l' hora de la mandra.—Se 'ns censura á nosaltres perque volém vacances ara que 'l temps s' ho porta y en cambi ningú va dir res als nostres ministres, quan tancaren las aulas parlamentarias. Per nosaltres la verdadera regeneració d' Espanya 's logrará quan 's concedeixi als seus estudiants trenta días de festa al més.

Varios aprenents de carrera.

REUS, després del meeting —La elecció d' aquesta població pera celebrarhi la reunió de defensa del concert econó-mich, proba una vegada mes la exactitut de que, per im-portancia: Reus, París y Londres.

Un admirador d' en Prim.

LITOGRAFÍA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LA NOTA DE LA SETMANA.

¡¡¡ VOLEM FER FESTAAA!!!

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1234567890—Ofici.
- 808932370—Establiment.
- 12312950—Nom de dona (dim.)
- 9328290— » » »
- 808932—Ofici.
- 32829—Poble catalá.
- 4730—Lloch per vendre.
- 375—Poble catalá.
- 67—Nota musical.
- 5—Vocal.
- 87—Afirmació.
- 653—Poble catalá.
- 2398— » »
- 65880— » »
- 672308— » »
- 1039230—Estat de la dona.
- 42332370—Establiment.
- 4233230—Oficiala.
- 423309—Lo caball ne vá.
- 40303—Poble catalá.
- 2323— » »
- 105—Una mida.
- 10—Un comestible.
- 7—Vocal.

- 12—Nom d' una consonant.
- 125—Part del cos humá.
- 2390—Poble catalá.
- 35179— » »
- 809230— » »
- 1032308— » »
- 10897882—Ofici.
- 832323—Arbre.
- 823309—Poble catalá.
- 53858— » »
- 9058— » »
- 456—Lo foch ne fá.
- 60—Part del cos humá.
- 2—Vocal.
- 08—En los jochs de cartas.
- 105—Poble catalá.
- 1230— » »
- 85337— » »
- 407958— » »
- 6289328— » »
- 90390325— » »

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 587

Logogrifo numérich.—Escribant.
Tarjeta.—La mosca al nás.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
Preus de Suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. . . . . 1'50 Pta
Extranjer id. . . . . 2'50 »
Número corren: . . . . . 0'10 »

Tota reclamació podrá dirigirse á la
Administració y Redacció

6, CARRER DE SANT RAMON, 6

JOAN ROCAVERT.